

Regional strategi for forskning og innovasjon 2024-2030

Fremover. Sammen.

OM STRATEGIEN

Det regionale samarbeidsorganet i Helse Vest har for perioden 2024 til 2030 etablert en ny strategi for samarbeid om helseforskning og innovasjon mellom sykehusene, universitet og høyskoler i regionen.

Strategien har som mål å styrke vår felles kunnskap og verdiskaping til pasientenes beste.

Strategien komplementerer institusjonenes egne strategier og gjelder for grenseflaten mellom de to sektorene institusjonene representerer. Selv om samfunnsoppdragene i helsesektoren og universitets- og høyskolesektoren er forskjellige, er det avgjørende at institusjonene innenfor samhandlingsområdene har en felles visjon for kvalitet i pasientbehandlingen, videreutvikling av våre felles fagmiljø, ressursplanlegging og bærekraft.

Strategien er forankret i Samarbeidsorganet og vedtatt i styret i Helse Vest RHF. Den er utarbeidet som nedfelt i Rammeavtale mellom Helse Vest RHF og utdanningsinstitusjonene i helseregion Vest og er i tråd med Regional utviklingsplan for Helse Vest 2023-2035.

VISJON

Det regionale samarbeidsorganet for forskning og innovasjon har en viktig strategisk rolle i å styrke samarbeidet på tvers av sektorene. Sykehusene i Helse Vest er tett knyttet sammen gjennom gode samarbeidsrelasjoner, regionale fagnettverk og felles digital infrastruktur for diagnostikk og behandling av pasienter. Dette gjør det enkelt for sykehusene i Helse Vest å samarbeide både om pasientbehandling, klinisk forskning og innovasjon. Videre er det et godt samarbeid om forskning og utdanning særlig mellom sykehus og universitet/høyskoler som deler campus. Målet for strategien er tettere samarbeid om forskning og innovasjon i hele region vest for i felleskap å bidra til ny kunnskap og verdiskaping til pasientenes beste og med gjennomgående fokus på kvalitet, etikk og integritet. Felles forskningsgrupper er selve kjernen i dette samarbeidet.

Vår felles visjon for inneværende strategiperiode 2024-2030 er derfor: Fremover. Sammen.

DELMÅL OG INNSATSOMRÅDER

Strategien er utarbeidet i en tid der effektiv helsehjelp nå kan tilbys for mange tidligere livstruende tilstander. Mange pasienter lever lenger og ofte med flere samtidige kroniske sykdommer. Behandlingstilbudet er et direkte resultat av helseforskning i bredt, fra basal- og translasjonsforskning til forskning på nye diagnostiske og kliniske behandlingsmetoder, -utstyr og -prosedyrer. Helseforskning omfatter også paraklinisk, epidemiologisk og helsetjenesteforskning. Gjennom forskning er de underliggende årsakssammenhengene og mekanismene som kontrollerer sykdomsutvikling bedre forstått, noe som påvirker råd om forebygging, behandling og hvordan pasienter og pårørende kan leve best mulig med sykdom. Sentralt er samarbeidet med pasienter og pårørende, og behovet for å tilpasse behandling og oppfølging til den enkelte.

Samtidig som oppgavene i helsetjenestene øker er det vanskeligere å sikre bærekraftig økning i rekruttering av yrkesaktive til helsetjenesten. Innovasjoner som forenkler, forbedrer og effektiviserer tjenesten må utvikles, implementeres og deles. For Samarbeidsorganet for forskning og innovasjon er det særlig innovative løsninger eller prosesser med utspring i forskning, eller der forskningsmetodikk er sentralt i utviklingen eller evalueringen av innovasjonen, som er i fokus i inneværende strategiperiode. Dette bidrar til intelligente tjenester, produkter som imøtekommer behovene i tjenesten og profesjonelt utviklingssamarbeid med leverandører og andre.

Institusjonene i Samarbeidsorganet er solide kunnskapsbedrifter, og for alle våre sykehus er det kompetansen til de ansatte som definerer kvaliteten i tjenesten. Forsknings- og innovasjonsaktivitet bidrar til å beholde og utvikle denne kompetansen. Samtidig skapes spennende faglig utfordrende arbeidsplasser og gode karrieremuligheter.

Fagmiljøene må kontinuerlig bidra til, og å lære av, den internasjonale kunnskapsfronten hvor grunnforskning og klinisk forskning gjensidig styrker hverandre. Det skal gjennom gode organisatoriske, regulatoriske og teknologiske grep legges bedre til rette for forskning og innovasjon. Det skal bli enklere for pasienter å delta i kliniske studier i alle sykehus. Samtidig øker kompleksiteten og behovet for tydelige avklaringer om roller, ansvar og ressurser inn i forskningsprosjekt og kliniske studier. Gode strukturer skal sikre at pasienters rettigheter, sikkerhet og integritet ivaretas og dermed bidra til å skape tillit hos deltakere og samarbeidspartnere.

Strategien er utarbeidet i en tid der institusjonene i Samarbeidsorganet konkurrerer om forskningsmidlene som lyses ut, og systemet for forskningsfinansiering både nasjonalt og internasjonalt er utfordret gjennom strammere økonomiske rammer og færre åpne utlysninger. Samtidig er behovet for å løse oppgaver i fellesskap blitt tydeligere, eksempelvis felles regional utvikling av konkrete fagområder og strategisk samarbeid i nasjonale og internasjonale fora. Regionen er stor nok til å være høyteknologisk godt utrustet og har evnet å etablere flere internasjonalt anerkjente fagmiljø innen helse. Samtidig er regionen liten nok til at fagmiljø og institusjoner er vevd tett sammen. I kommende strategiperiode skal disse relasjonene utvikles videre.

Strategiens delmål med tilhørende innsatsområder:

Delmål A	Samarbeid med pasienter og pårørende
Delmål B	En lærende og bærekraftig helsetjeneste
Delmål C	Forskning som underbygger hele helsetjenesten
Delmål D	Innovasjon for en smartere helsetjeneste
Delmål E	Helseforskning som ivaretar pasientens sikkerhet, rettigheter og integritet
Delmål F	Kommunikasjon og samarbeid

Til strategien følger også en **Handlingsplan 2024 - 2030** med konkretisering av tiltak. Handlingsplanen revideres årlig av Samarbeidsorganet for forskning og innovasjon. **For strategiperioden vil vi prioritere** tiltak som:

1. Måltrettet når **våre forskningsgrupper** der allerede størsteparten av vår felles tverrfaglige forsknings- og innovasjonsaktivitet foregår. Dette inkluderer tiltak for å tilstrebe tverrinstitusjonell harmonisering av retningslinjer og samarbeidsavtaler, som sikrer sømløst samarbeid og god kommunikasjon i regionen.
2. Tilrettelegger for innovative prosesser og løsninger som **effektiviserer og forenkler** tjenesten, reduserer kompetansegap eller åpner for nye metoder for bedre involvering av pasienter og pårørende
3. Legger vekt på økt **internasjonalisering** – faglig og strategisk – for å sikre høy kvalitet i faglig utvikling, samt økt deltakelse i europeiske prosesser, utvikling og modeller for finansiering av forskning og innovasjon.

DELMÅL A

Samarbeid med pasienter og pårørende

Gjennom vår felles strategi om å gå FREMOVER. SAMMEN. ønsker vi å invitere pasienter og pårørende til å delta aktivt i planlegging, gjennomføring og evaluering av forskningsprosjekter og innovative prosesser i helsevesenet. Brukermedvirkning er nødvendig for å forstå perspektivene til pasienter, pårørende og helsepersonell. Det hjelper oss med å formulere nye spørsmål, gjensidig avklare forventninger til tjenestene og sikre at befolkningen og den enkelte bidrar til å fremme god helse. Samarbeidsorganet vil tilstrebe god brukermedvirkning i saksbehandling og beslutninger.

Målet er å skape et samarbeidsmiljø der helsepersonell, forskere og befolkningen sammen kan bidra til forskning og innovasjon som forbedrer og effektiviserer helsehjelpen. Vi ønsker å oppnå gode forløp fra symptom til diagnose, og fra behandling til rehabilitering.

Våre felles innsatsområder:

1. Samarbeide om **kompetansehevende tiltak** rettet mot forskere, helsepersonell, ledere og brukerutvalg for å lære hvordan man best kan implementere brukermedvirkning i helseforskning.
2. Arbeide for å **styrke brukermedvirkning** ved å sikre at brukernes bidrag blir integrert i flere faser av prosjektene. Dette inkluderer en tettere dialog med brukerutvalg og utforskning av innovative tilnærminger for å sikre bredere representasjon.
3. Bidra til mer **brukervennlig formidling** av innhold, inklusjons-, og eksklusjonskriterier i kliniske studier.

DELMÅL B

En lærende og bærekraftig helsetjeneste

Gjennom vår felles strategi om å gå FREMOVER. SAMMEN. er ambisjonen å bidra til utviklingen av en lærende, bærekraftig helsetjeneste som gjennom forskning og innovasjon gjør sykehusene bærekraftige og skaper arbeidsplasser i regionen som er relevante, attraktive og rekrutterende. Samarbeidsorganet skal være en sentral arena for å drøfte strategiske prioriteringer og tiltak som er viktige for begge sektorer.

Målet er å stimulere til sterke, felles forskningsgrupper som både bidrar til og drar nytte av den internasjonale kunnskapsfronten. Den kritiske tenkningen som er en integrert del av all forskning, vil hjelpe spesialisthelsetjenesten med å prioritere hensiktsmessige behandlinger, samt å utvikle tjenester og behandlinger som ikke gir ønskede resultater eller som ikke oppfyller prioriteringskriteriene for helsetjenesten.

Våre felles innsatsområder:

1. Bygge en **kultur for forskning og innovasjon** på alle nivå i organisasjonene inklusive å heve kompetansen om helseforsknings- og innovasjonsvirksomhet i ledelsen ved alle enheter.
2. Styrke karrieremuligheter innen forskning og innovasjon for **kombinerte stillinger**.
3. Utvikle virkemidler som bidrar til at resultater fra forskning og innovasjon blir **implementert i klinisk praksis**. Dette inkluderer å utnytte potensialet i:
 - o helseregistre og biobanker, inkludert stordataanalyser og helsetjenesteforskning
 - o sanntidsdata i helsetjenesten, inkludert beredskapsforskning
 - o tverrfaglig kompetanse og gjenbruk av generiske metoder som kunstig intelligens
4. Bidra til **populærvitenskapelig formidling av forskning** for å bidra til engasjement om og tillit til forskning.

DELMÅL C

Forskning som underbygger hele spesialisthelsetjenestens virksomhet

Gjennom vår felles strategi om å gå FREMOVE. SAMMEN. Skal forskning underbygge hele helsetjenestens virksomhet. Vi har ambisjoner om å fremme forskning og innovasjon som styrker samhandling på tvers av fag og tjenestenivå. Samarbeidsorganet skal brukes som dialogarena og foreslå tiltak som både stimulerer de sterkeste fagmiljøene og fremmer den faglige bredden.

Målet vårt er å sikre en omfattende faglig utvikling av høy kvalitet hvor felles forskningsgrupper publiserer nasjonalt og internasjonalt. Det er nødvendig med intern og ekstern synliggjøring av forsknings- og innovasjonsaktiviteter for å sikre transparens, likeverdig tilgang til utprøvende behandling for spesialisthelsetjenestens pasienter og fremme sømløs integrasjon av forskning i klinisk praksis.

Våre felles innsatsområder:

1. Legge til rette for samarbeid innen helseforskning ved å:
 - øke antallet **kliniske behandlingsstudier** i og på tvers av tjenestenivå og sektorer og slik gi flere pasienter i hele regionen mulighet til å delta i kliniske studier.
 - styrke **klinisk forskning** som bygger på kunnskap fra grunnleggende og translasjonell forskning.
 - fremme **helsetjenesteforskning** i og på tvers av tjenestenivå.
 - utforske bruken av **teknologi, studiedesign og stordataanalyse**, inkludert kunstig intelligens.
2. Være en brobygger for at **mindre fagmiljø** har anledning til å koble seg til større fagmiljø i regionen gjennom felles forskningsgrupper.
3. Styrke regionens konkurranseevne innen **internasjonal forsknings- og innovasjonsfinansiering** og regionens **faglige og strategiske engasjement inn i europeiske prosesser og utvikling** gjennom systematisk og vedvarende bidrag til felles arrangement, deltakelse i faglige nettverk, relasjonsbygging, mm.
4. **Synliggjøre samarbeid og partnerskap** i faglig og populærvitenskapelig formidling.

DELMÅL D

Innovasjon for en smartere helsetjeneste

Gjennom vår felles strategi om å gå FREMOVE. SAMMEN. har vi som mål å etablere samarbeid om gode innovasjonsprosesser som både effektivt identifiserer og fremmer de mest lovende innovasjonene, men også evner å avvise ideer med begrenset potensial i en tidlig fase. Samarbeidsorganet vil fungere som en plattform for dialog, der vi kan diskutere og prioritere tiltak som fremmer samarbeid om utvikling og spredning av innovasjoner.

Målet for de prioriterte innovasjonene er å realisere gevinster i form av bedre helsehjelp for flest mulig pasienter. Vi vil tilstrebe harmonisering av institusjonenes praksis knyttet til insentiver for innovasjon, innovasjonsprosesser, og immateriell rett. Dette vil bidra til en mer effektiv og sammenhengende tilnærming til innovasjon, som vil gagne pasientene og samfunnet som helhet.

Våre felles innsatsområder:

1. Legge til rette for innovative løsninger som **effektiviserer og forenkler tjenesten, forbedret diagnostikk, behandling, og tjenesteforløp, reduserer kompetansegap eller åpner for nye metoder for bedre involvering av pasienter og pårørende.**

2. Legge til rette for at forskningsprosjekt med **høyt innovasjonspotensial kan gjennomgå velstrukturerte innovasjonsløp** fra idéfase til anvendelse. Samtidig vil vi fremme implementeringsforskning og evalueringsforskning med hensyn til effekt og nytte.
3. Aktivt arbeide for å fremme **åpenhet, kommunikasjon og spredning** av vellykkede innovative løsninger.

DELMÅL E

Helseforskning som ivaretar pasientens sikkerhet, rettigheter og integritet

Gjennom vår felles strategi om å gå FREMOVER. SAMMEN. er ambisjonen å sikre at det er enklere for forskere og klinikere å ivareta forskningsetikk, personvern og datasikkerhet. Samarbeidsorganet skal brukes som arena for å drøfte og prioritere tiltak som kan redusere hindringer i og fremme samarbeid om forskning.

Målet er å bidra med omforente retningslinjer og prosedyrer som er enkle å finne og følge, samt internkontroll som sikrer at forskningen blir planlagt og gjennomført innenfor kliniske, forskningsetiske, juridiske og økonomiske rammer. Dette for å gjøre forskning enklere, tryggere og mer oversiktlig når flere institusjoner i regionen er involvert.

Våre felles innsatsområder:

1. Legge til rette for **tverrinstitusjonell harmonisering** av praktiske retningslinjer som operasjonaliserer kravene i helseforskningsloven og annet relevant lovverk på en klar måte.
2. Arbeide for at forskningsgrupper ved alle institusjoner i regionen får **likeverdig tilgang** til komplementære e-infrastrukturer, andre infrastrukturer og kjernefasiliteter der dette er mulig.
3. Formidle **enkle gode oversikter** over gjeldende regulatoriske og praktiske rutiner til forskere og ledere.

DELMÅL F

Kommunikasjon og samarbeid

Gjennom vår felles strategi om å gå FREMOVER. SAMMEN. er vår ambisjon å samarbeide og komplementere hverandre, samtidig som vi styrker vår samlede deltakelse i nasjonale og internasjonale arenaer gjennom informasjonsdeling, strategisk planlegging og felles saksforberedelser. Samarbeidsorganet skal brukes som arena for å drøfte saker som er viktige for samarbeidet i regionen og koordinering av tilbakemeldinger fra regionen når det er hensiktsmessig.

Målet er å kunne fremstå med «en felles stemme» som gjenspeiler det sterke samarbeidet og det samlede fagmiljøet i regionen. Selv om institusjonene kan ha ulike synspunkter på enkeltsaker, vil felles tilbakemeldinger kunne gi en mer nyansert representasjon inn i nasjonale og internasjonale spørsmål. Virkemidlene er å legge til rette for åpenhet og gode diskusjoner i Samarbeidsorganet og å etablere grenseflater for samarbeid og gjensidig informasjonsutveksling, samt å tilstrebe målrettede og raske avklaringer. Et særlig fokus vil være på å styrke vår innflytelse og representasjon i nasjonale og europeiske initiativ og prosesser.

Våre felles innsatsområder:

1. Arbeide for **åpenhet** blant annet ved å dele to-partsavtaler mellom institusjonene i regionen.
2. Forsterke innsatsen for å sikre likeverdige regionale samarbeid ved å arbeide for gode **samarbeidsavtaler som legger til rette for god informasjonsflyt og inkluderende samarbeid** spesielt når det gjelder utarbeidelse av søknader og viktige beslutninger.
3. Styrke **kommunikasjon og koordinering mellom institusjonene** i innspill til saker, høringer mm.